

DEFENSIEKRANT

NUMMER 28
30 AUGUSTUS 2012

Militairen blinken uit bij precisiespringen

TEXEL Sergeant-majoor (reserve) Paul Gommers heeft op Texel voor de negende keer de titel precisiespringen gehaald tijdens het nationaal kampioenschap parachutespringen. Sergeant-majoor Hans Vos (298 Squadron) legde beslag op het zilver.

Gommers had bij zijn acht sprongen in totaal op slechts negen centimeter het

doel, een elektronische schijf, gemist. Vos volgde met 21 centimeter. Bij

precisiespringen is het de bedoeling dat deelnemers zo dicht mogelijk op een doel landen. Een team bestaat uit vijf man, die in één zogenoemde jumprun afspringen vanaf 3500 voet (ongeveer één kilometer). Het was afgelopen donderdag en vrijdag toch al een succesvol NK voor de militaire equipe. Sergeant Durk de Vries eindigde knap

als vijfde (36 cm) en voldeed daarmee aan de selectie-eis voor het civiele wereldkampioenschap in Dubai. Opperwachtmeester Rene Grit (CLAS) en eerste luitenant Koen Kersbergen eindigden met 39 cm en 44 cm op de zesde en achtste plaats. Bij de teamklassering eindigde de nationale militaire ploeg als winnaar.

Defensie sluit contract voor baanbemiddeling

DEN HAAG Bemiddelingsorganisatie USG Restart spant zich de komende jaren in om ongeveer zesduizend Defensiemedewerkers naar een nieuwe baan te begeleiden. Minister Hans Hillen ondertekende hiervoor donderdag 16 augustus een contract met het concern.

Vanwege de grootschalige bezuinigingsoperatie bij Defensie verdwijnen twaalfduizend functies. Dit heeft tot gevolg dat ongeveer zesduizend medewerkers een baan moet zoeken buiten de krijgsmacht. USG Restart ondersteunt hen daarbij in samenwerking met de zogenoemde begeleidings- en bemiddelingsorganisatie van Defensie. Hillen: "Defensiepersoneel beschikt over unieke kwaliteiten. USG krijgt te maken met een groep enorm loyale en gedreven werknemers. Wij

moeten van hen afscheid nemen vanwege bezuinigingen, niet omdat zij op enige wijze tekortschoten. Ik vertrouw erop dat USG Restart er in zal slagen voor hen degelijk en zinvol werk te vinden, waar hun talenten en verworvenheden optimaal tot hun recht kunnen komen." USG Restart gaat de opdracht uitvoeren samen met haar contractpartners Tempo-Team employability en POSG, een organisatie op het gebied van arbeidsmobiliteit in de publieke sector.

Minister Hans Hillen en directeur USG Restart Cristel Poortenaar-van Linder ondertekenen het contract voor baanbemiddeling
foto KPL ROB VAN EERDEN, AVDD

2 Ermelo in ban van breach-oefening

4 'Denken als een crimineel' bij controle kleine vliegvelden

5 Vermiste onderzeeboot O 13 'nog altijd op patrouille'

8 Gebouw KMar vernoemd naar ontsnapte arts

Defensie ingezet bij grote hennepactie

TILBURG Militairen hebben dinsdag 21 augustus meegeholpen aan een grootscheepse actie om georganiseerde hennepcultuur in Tilburg op te rollen.

De politie werkte onder meer samen met de belastingdienst, de douane en de gemeente Tilburg. Namens Defensie waren de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten van de Koninklijke Marechaussee en militairen van de Koninklijke Landmacht van de partij. Met behulp van vier Advanced Search Teams van de landmacht zijn met succes huizen doorzocht om crimineel geld te traceren. Na enkele uren was al acht ton aan cash geld gevonden, volgens de politie mogelijk vergaard met de teelt en handel van hennep. Verder zijn twaalf personen aangehouden, is beslag gelegd op drie vakantiehuisjes, 28 bankrekeningen, tien voertuigen en verschillende sieraden. Ook zijn driehonderd liter amfetamine en honderd kilo hennep toppen aangetroffen, evenals een vuurwapen en munitie. Bovendien zijn er hennepkwekerijen ontmanteld.

Het onderzoek staat onder leiding van het OM en wordt uitgevoerd door het integraal afpakteam, dat is samengesteld uit verschillende overheidsdiensten, samen de Taskforce B5 genoemd.

IN HET KORT

Chinook zoekt mee naar inbrekers Dorst

DORST Een Chinook-transporthelikopter heeft vorige week dinsdag in het dorp Dorst geholpen bij het zoeken naar twee voortvluchtige inbrekers. Dat gebeurde op verzoek van de politie Tilburg. Het inbrekersduo sloeg op de vlucht toen de gealarmeerde politie een klopjacht startte. De Chinook, die op dat moment in de buurt vloog, kreeg de opdracht te helpen bij de opsporing. De zestien meter lange militaire transporthelikopter vloog een paar keer laag over de opgegeven locatie om de voortvluchtigen op te sporen en angst in te boezemen. Binnen enkele minuten zag de bemanning de verdachten wegrennen. De locatie werd doorgegeven aan de politie. De agenten waren op dat moment de daders al op het spoor en hielden hen aan. De Chinook maakt deel uit van het Defensie Helikopter Commando op Vliegbasis Gilze-Rijen.

Expositie 100 jaar militaire luchtvaart geopend

SOESTERBERG Minister Hans Hillen heeft dinsdag de expositie over de 100-jarige geschiedenis van de luchtvaart geopend in het Militaire Luchtvaart Museum (MLM) te Soesterberg. In 2013 bestaat de militaire luchtvaart in Nederland 100 jaar. Het MLM blikt met de expositie 'Van pioniers tot professionals: 100 jaar militaire luchtvaart, 1913-2013' terug op die afgelopen eeuw. Behalve voor de Koninklijke Luchtmacht en zijn voorgangers, is er aandacht voor de Marineluchtvaartdienst en de militaire luchtvaart in het voormalige Nederlands-Indië. "De militaire luchtvaart is onmisbaar geworden", zei minister Hillen bij de opening. "Onmisbaar bij de verdediging van Nederland, bij de verdediging van het NAVO-grondgebied, en onmisbaar bij militaire operaties die de internationale rechtsorde handhaven. Het had nooit zover kunnen komen zonder het optimisme, de moed, én het doorzettingsvermogen van de pioniers van onze luchtmacht."

Politietrainingsmissie start in Imam Sahib

KUNDUZ Militairen van de Police Training Group (PTG) zijn het afgelopen weekeinde begonnen met het geven van de eerste opleidingen voor agenten in het district Imam Sahib. Dat is het vierde district waar de politietrainingsmissie aan de slag gaat, na de districten Kunduz-stad, Khanabad en Aliabad. Van de vijftien cursisten volgen er tien de basisopleiding (patrolman) en vijf agenten de kaderopleiding voor onderofficieren. Met de uitroep naar Imam Sahib zijn de Nederlanders nu in het merendeel van de districten actief en wordt zo'n driekwart van de politie van de provincie Kunduz bereikt. Ook ging afgelopen weekend in Kunduz-stad de eerste volledige basisopleiding tot agent voor vrouwen van start.

Ermelo in ban van breach-oefening

ERMELO Genisten van 11 Luchtmobiele Brigade hebben vorige week in de leegstaande VMBO-school De Driesprong in Ermelo verschillende methoden voor het betreden van een gebouw beoefend, het zogenaamde *breachen*. Hierbij maakten de rode baretten gebruik van springstof en motorkettingzagen. Ze konden daarbij 'los' gaan, want het schoolgebouw staat op de nominatie om later dit jaar gesloopt te worden.

De landmacht maakt voor dit soort oefeningen regelmatig gebruik van civiele objecten. De militairen krijgen hierdoor de kans om in een realistische

situatie hun vaardigheden te oefenen. Eerder dit jaar werd ook al geoefend in de school. Vooruitlopend op die oefening hebben de luchtmobielers

samen met de Vereniging voor Protestant Christelijk Onderwijs op Curaçao (VPCO) de school ontruimd en nog bruikbare spullen ingepakt in een

container. De spullen zijn verscheept naar Curaçao waar ze worden hergebruikt in verschillende scholen.

OMWONENDEN

Tijdens de oefening waren luide knallen te horen. Voor omwonenden was er gelegenheid kennis te maken met het personeel en materieel van de landmacht. De genisten gaven met plezier toelichting op hun werkzaamheden bij de luchtmobiele brigade.

Links De inzet van de luchtmobiele genisten kon op de nodige aandacht rekenen van omwonenden. **Rechts** De militairen van de landmacht gaven graag uitleg over hetgeen ze beoefenden, het zogenaamde *breachen*.

FUNCTIONERINGSGESPREKKEN? DOEN!

'Je hebt er gewoon recht op'

"Een functioneringsgesprek is zinvol. Het biedt je namelijk de mogelijkheid om afspraken te maken over je werk, je begeleiding of eventuele opleidingswensen. Tijdens zo'n gesprek kun je zelf aangeven wat je van je werk vindt, hoe de samenwerking is met je baas en wat eventueel anders kan."

HEINZ GEURTS, VOORZITTER CENTRALE MEDEZEGGENSCHAPSCOMMISSIE (CJC)

CDS ziet vernieuwend KPU-bedrijf

SOESTERBERG De situatie rond de voorraden bij het KPU-bedrijf stond vrijdag hoog op de agenda bij het bezoek van de Commandant der Strijdkrachten generaal Tom Middendorp. Op Kamp Soesterberg sprak de CDS met medewerkers en management over de huidige ontwikkelingen bij het Defensiebedrijf voor kleding en persoonlijke uitrusting.

Volgens het programma 'Krijgsmacht op orde' moet eind 2012 97 procent van de benodigde voorraad aanwezig zijn. Het KPU-bedrijf nadert deze doelstelling. Volgens het credo 'fighters first' gaat kleding voor operationele militairen daarbij voorop. Een van de speerpunten van het beleid van de CDS is vernieuwing. "We moeten inspelen op de ontwikkelingen in onze omgeving en het KPU-bedrijf heeft daarin een belangrijke rol voor kleding en uitrusting", aldus Middendorp. Speciaal daartoe wordt het Defensie Operationeel Kledingsysteem (DOKS) ontwikkeld door het KPU-bedrijf. Kleding wordt praktischer, comfortabe-

ler en vormt samen een 'systeem': verschillende onderdelen zijn op elkaar afgestemd, onder meer door de ervaringen in uitzendgebieden erbij te betrekken.

Het KPU-bedrijf werkt bij de ontwikkeling nauw samen met het Joint Kenniscentrum, de industrie en de gebruikers zoals het Korps Commandotroepen en het Korps Mariniers. Onderdeel van DOKS is een mogelijk nieuw camouflagepatroon wat een verdere modernisering en verbetering van de kleding oplevert. Over de implementatie van DOKS zal later een besluit worden genomen.

Hr.Ms. Willemstad vernietigt duizendste bom

Links Met een ietwat rommelige plof ging het duizendste explosief de lucht in. Rechts Na afloop van de duizendste plof werd met taart op gepaste wijze stilgestaan bij de bereikte mijlpaal.

DEN HELDER Onder grote belangstelling is vorige week vanaf Hr.Ms. Willemstad op de Noordzee het duizendste explosief vernietigd. Dit gebeurde in het kader van de Operatie *Beneficial Cooperation*. Aan boord van de Nederlandse mijnenjager werd na afloop op gepaste wijze stilgestaan bij dit bijzondere moment.

Commandant Zeestrijdkrachten vice-admiraal Matthieu Borsboom, feliciteerde de bemanning en benadrukte tegelijkertijd het belang van een voortdurende inzet van mijnenjagers, zowel nationaal als internationaal: "Vissers moeten in veilige wateren kunnen vissen. En Nederland is een zeevarende natie. Het is ontzettend belangrijk dat de route

naar Rotterdam veilig is." Er liggen naar schatting tussen de dertig- en driehonderdduizend bommen en mijnen afkomstig uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog in de Noordzee. Door verschuivingen van de zeebodem komen er geregeld oude explosieven in de vaargeulen, ankergebieden en de havenmondingen. Gelukkig is de marine paraat om

dergelijke gevaren voor de scheepvaart meteen aan te pakken. Dat een contact met een zware vliegtuigbom desastreus kan aflopen, bewijst de catastrofe aan boord van de Maarten Jacob Ouddorp 1. Op 6 april 2005, op ongeveer honderd kilometer van IJmuiden, vist de bemanning van de viskotter een Amerikaanse vliegtuigbom op. Hoogstwaarschijnlijk is het explosief

tijdens het ophijsen op de ontsteking gevallen en daarna de lucht ingegaan. Bij de explosie vinden

drie opvarenden de dood. Naar aanleiding van dit ongeval werd operatie *Beneficial Cooperation* afgekondigd.

De jacht op oude explosieven werd samen met de Belgische zeemacht de afgelopen jaren geïntensiveerd. Ook de Nederlandse visserij werkt actief mee door opgeviste explosieven te markeren

en te rapporteren aan de kustwacht. Mijnenjagers van de marine maken het explosief dan onschadelijk. De vernietiging van bom 'nummer duizend' werd aan boord van Hr.Ms. Willemstad op gepaste wijze gevierd met een stukje taart. "Het is goed dat we stilstaan bij dit moment, maar het betekent niet dat we nu klaar zijn op de Noordzee", zegt Commandant Zeestrijdkrachten Borsboom. "Dit is iets dat we elke dag van elk jaar moeten doen."

tekst **LTZ ZOC DOENJA ZWAAN**
foto **SGT JOYCE STEVENS**

@migoboras nieuwste hulpmiddel voor marechaussee

VENLO De Koninklijke Marechaussee heeft 23 augustus een demonstratie gegeven van het nieuwe hulpmiddel @migoboras. Dit gebeurde tijdens een controle Mobiel Toezicht Veiligheid op de A67 bij Venlo, in aanwezigheid van de (inter)nationale pers, minister Gerd Leers van Immigratie Integratie en Asiel en marechausseecommandant luitenant-generaal Hans Leijten.

@migoboras wordt sinds 1 augustus gebruikt ter ondersteuning van de mobiele controles in het grensgebied. Het systeem maakt gebruik van camera's boven de snelwegen met daaraan

gekoppelde elektronica en analysesoftware. Het systeem destilleert patronen uit het passerende verkeer, op basis van onder meer type voertuig, land van herkomst, passeerfrequentie en

combinaties met ander verkeer. Deze gegevens maken meer gerichte controles op het gebied van vreemdelingen en daaraan gekoppelde criminaliteit als mensenhandel en mensensmokkel mogelijk.

Majoor Martin Bos, commandant Brigade Brabant-Noord/Limburg-Noord, verteld dat @migoboras (@ Mobiel Informatie Gestuurd Optreden Better Operational Result and Advanced Security) helpt om nog alerter situaties te signaleren waarbij mogelijk misbruik

wordt gemaakt van de open grenzen, zoals mensenhandel.

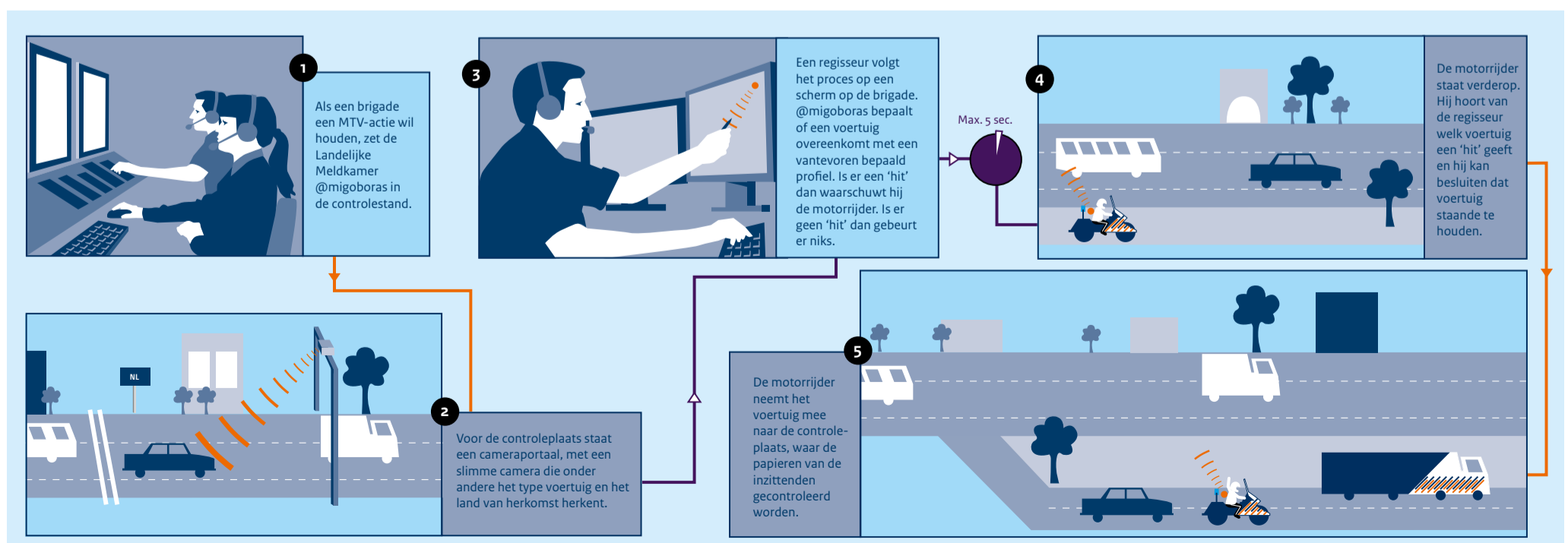
Het systeem is onder leiding van de Koninklijke Marechaussee gebouwd door een ICT-leverancier en een wegenbouwer. Het bestaat uit de camera's, elektronica, software, aangepaste stukken asfalt en wegportalen.

infografic **ANGELA VAN KLAVEREN, AVDD**

Fabels over @migoboras

In de media is veel aandacht geweest voor @migoboras. Enkele beweringen waren niet juist. Hieronder een opsomming van deze fabels:

- Het systeem slaat zelf gegevens op;
- @migoboras is precies hetzelfde als *Automatic number plate recognition* (ANPR);
- Het systeem staat 24/7 aan;
- @migoboras is automatisch gekoppeld met diverse registers;
- Gegevens zijn te herleiden tot op de persoon.

Samenwerking luchtmacht en marechaussee bij vliegverkeer op kleine velden

‘Denken als een crimineel’

BOSSCHENHOOFD Op Schiphol ontsnappen reizigers nauwelijks aan de aandacht van de marechaussee. Maar wie via de kleinere vliegvelden in Nederland van en aan boord stapt vaak wel. Om toch inzicht te krijgen in deze passagiersstroom werkt het Back Office General Aviation van de marechaussee sinds kort nauw samen met de luchtmacht.

De eigenaars van het sportvliegtuigje op de achtergrond keken enigszins verbaasd op toen zij door twee marechaussees werden opgewacht.

Met een half uur vertraging drukt het lichte sporttoestelletje eindelijk de wielen tegen de grasbaan van vliegveld Sepe (nabij het West-Brabantse Bosschenhoofd). Wachtmeesters Ruud Verberk en Angela Kamerman (Brigade Hoogerheide) wachten de twee inzittenden op. Die lijken een beetje verrast door de geüniformeerde dienders die om de paspoorten verzoeken. Niet zo vreemd, want hoewel het toezicht op de kleine vliegvelden de aandacht heeft, is het voor de KMar ondoenlijk iedere in- en uitreizende passagier te controleren. Daarvoor is het aantal vluchten te groot en het toezicht te tijdrovend. Handhaving is daardoor niet altijd mogelijk. Om toch vat te krijgen op de passagiersstroom buiten Schiphol startten het *Back Office General Aviation* en de gevechtsleiding van het *Air Operations Control Station Nieuw Milligen*

(AOCS NM) een langdurig proefproject. Doel is te kijken wie er reizen, wanneer en waarom. Om dat te weten te komen, moet het Back Office, (gevestigd op Schiphol) eerst weten wat er zoal boven Nederland vliegt, waarvoor de gevechtsleiding haar radars ter beschikking stelt. Master Controller (gevechtsleider) majoor Jan ter Braake vertelt dat hij en zijn gevechtsleidingspersoneel vooral gebrand zijn op afwijkende vliegpatronen. Dat wil zeggen dat iemand afwijkt van de opgegeven koers, hoogte of snelheid.

ARGWAAN

Bij grotere toestellen van vaak gerenommeerde maatschappijen met bestemming Beek (L), Rotterdam/The Hague Airport of vliegveld Eindhoven zal dat niet zo snel spelen. Maar zakenvluchten, sporttoestellen of zelfs luchtballonnen

zijn domweg beweeglijker. “Met een kleine vliegtuigje kun je makkelijk pakketten geld, drugs of zelfs sigaretten afwerpen. Smokkel komt ook in Nederland vaak voor”, aldus wachtmeester 1 Arjen Berkhout.

‘Op afwijkingen zijn we alert’

Maar ook mensensmokkel behoort tot de mogelijkheden. Kleine toestellen zijn flexibel en lopen minder risico op controle door de marechaussee. “We zijn beducht op vluchten langs de kust”, vertelt de waarnemend coördinator *Backoffice General Aviation*. “Op een breed strand iets uitgooien, is een fluitje van een cent en bovendien ben je zo weer buiten het Nederlandse grensgebied.

Om te weten wat er in de *general aviation* omgaat, moet je denken als een crimineel.”

EUROPOL

Op vliegveld Midden-Zeeland wilde de KMar onlangs een sportkist controleren. De bemanning had daarvan blijkbaar lucht gekregen en in plaats van bestemming Coventry (GB) week ze uit naar Texel. Daar bleef het toestel vervolgens twee dagen staan. Die omtrekkende beweging is zondermeer vreemd. ‘*General aviation* mag dan ook niet worden veronachtzaamd’, schreef de Rekenkamer recent in een rapport. Die opvatting staat niet op zichzelf, want de internationale politieorganisatie Europol zoomt sinds kort ook in op de non-reguliere luchtvaart van en naar het Schengengebied. Zo vinden vanuit Noord-Afrika geregeld verdachte vluchten plaats. Hasjismokkel vanuit Marokko is niet nieuw. Achter de schermen wordt hard gewerkt deze ontwikkeling tegen te gaan. Dichter bij huis kwam de marechaussee erachter dat er op vliegveld Lelystad soms ongeautoriseerde vliegtuigen landen. Voor wat Nederland betreft, legt het drie man sterke *Back Office*-team zich vooral toe op het optekenen van patronen en afwijkingen in de passagiersstroom. Volgens Berkhout is het team goed op weg en vallen de resultaten niet tegen. Toch moet er nog veel werk worden verzet. Niet zo vreemd met maandelijks 43.000 vliegbewegingen boven Nederland, waarvan een aanzienlijk deel van en naar de kleine velden komen en gaan. Daar zitten veel sportvliegtuigen tussen, maar ook zweefvliegtuigen en luchtballonnen. Ook die zijn interessant wanneer ze de grens oversteken.

WERKWIJZE

Goede hulp bij het monitoren van de *general aviation* is het ADAS. Dit computersysteem bevat alle voor Nederland aangemelde vliegplannen. Hoe het ADAS functioneert, is majoor Ter Braake welbekend. Het systeem geeft inzicht in de vluchtplannen, maar niet meer dan dat. Of een vliegtuig zich in de lucht eraan houdt, ziet alleen de gevechtsleiding van het AOCS. Door zijn unieke positie is de eenheid uit Nieuw Milligen welbekend. Niet alleen bij de KMar, maar ook bij het Korps Landelijke

Politiediensten en de douane. Met laatstgenoemde sloot het AOCS een convenant, dat voorziet in rond de klok ondersteuning. Ter Braake: “De douane kan 24/7 bellen, waarna wij de gewenste gegevens direct verstrekken. Dit gebeurt vrij frequent. Doordat wij ook de radars van ondermeer België en Duitsland kunnen gebruiken, volgen we ook vliegtuigen over de grens. Deze samenwerking heeft al mooie resultaten opgeleverd.”

‘Vaak heeft de bemanning de papierwinkel op orde’

Zittend achter zijn bureau op luchthaven Schiphol ziet wachtmeester Berkhout in het ADAS een avondvlucht per helikopter van Engeland naar Stroe voorbijkomen. Berkhout noteert de gegevens en zet die door naar de dichtstbijzijnde brigade in het land. Op de verwachte aankomsttijd staat een busje met de collega's klaar om de passagiers op te vangen. Deze werkwijze is beproefd, tijdrovend en levert in de meeste gevallen niet altijd wat op. “Veel bemanningen hebben hun papierwerk goed op orde”, doet wachtmeester Verberk op Seppe uit de doeken. Dat geldt ook voor de meneer en mevrouw die zojuist vanuit België kwamen gevlogen. Ook deze vlucht wordt later afgemuteerd in het Vreemdelingen Basissysteem. Op die manier bouwt de KMar een database op, waaruit patronen en gedragingen kunnen worden gedistilleerd. Voor deze werkwijze bestaat al enige tijd internationale aandacht. Zo kwam een delegatie van de Belgische politie over de vloer. De zuiderburen hebben dringend behoefte aan een soortgelijk *online* systeem, want met de huidige middelen krijgen ze vluchtgegevens een week nadien binnen. Nationaal is de samenwerking met de douane een *hot item*. Momenteel loopt een experiment waarbij beide partijen samen patrouilleren. Berkhout: “Door de bevoegdheden van beide partijen samen te voegen, kunnen we naast passagiers ook de goederenstroom controleren. Daarmee slaan we twee vliegen in één klap.”

■ tekst en foto's **ANDRÉ TWIGT**

Links Wachtmeester-1 Arjen Berkhout is één van de drie functionarissen van het Back Office General Aviation. Rechts Door het grote aantal vliegbewegingen over de grens is het ondoenlijk om ieder toestel grondig te inspecteren.

Ultieme zoektocht naar verloren onderzeeboot Hr.Ms. O 13

Nog altijd op patrouille

DEN HELDER Op een mijn gelopen, getorpedeerd, een aanvaring of toch een technisch mankement? Het lot van Hr.Ms. O 13 is ruim zeventig jaar na haar vermissing nog altijd onduidelijk. De Koninklijke Marine zet na zeven decennia een eindsprint in om alsnog het oorlogsgraf van de onderzeebootbemanning te lokaliseren. “De bemanning verdient een bekende, laatste rustplaats.”

Hr.Ms. O 13 in Vlissingen in afbouw bij de Koninklijke Maatschappij De Schelde.

57 graden noorderbreedte, 5 graden oosterlengte, met die peiling vertrekt Hr.Ms. O 13 op 12 juni 1940 vanuit het Schotse Dundee voor een patrouille bij het Skagerrak. Ze zal de Duitse scheepvaart gaan observeren en waar mogelijk ook verstoren. Maar de onderzeeboot keert nooit terug naar haar basis. ‘O 13 is reported overdue’, meldt het Britse War Office op 25 juni. 31 Nederlanders en 3 Britten zijn op zee gebleven. Speculaties over wat met de onderzeeboot is gebeurd zijn er volop. Maar antwoorden blijven uit, ruim zeventig jaar.

HOOP

“De eindstrijd”, zo karakteriseert kapitein-luitenant-ter-zee Jouke Spoelstra deze ultieme poging om de laatste vermiste Nederlandse onderzeeboot te lokaliseren. “Nu zijn er nog best

veel directe nazaten van de bemanning”, zegt Spoelstra, die namens de marine de zoekacties coördineert. “De eerste generatie heeft het na de oorlog veelal weggedrukt. Het was de tijd van de wederopbouw, mensen namen geen tijd om bij hun verlies stil te staan. Echtgenotes hertrouwden en praatten daar veelal niet meer over.” Maar met het verstrijken van de jaren groeit bij de tweede generatie toch de behoefte om het boek van de O 13 te sluiten. Spoelstra: “Voor die zonen, dochters en de kleinkinderen moeten we het proberen.”

In totaal gaan zeven Nederlandse onderzeeboten door vijandelijk handelen verloren tijdens de oorlog. Eentje valt in de haven van het Nederlands-Indische Soerabaja ten prooi aan een bombardement, zes boten

verdwijnen op zee. Vijf van deze zes zijn inmiddels getraceerd. De marine en het Comité Nabestaanden Onderzeeboten 1940-1945 zetten nu een eindsprint in om de laatste op te sporen. De ontdekking van Hr.Ms. K XVI in 2011 sterkt de vastberadenheid van de ‘speurders’: na 72 jaar zal ook de O 13 gevonden gaan worden.

WATERIGE DODENAKKER

“Na de oorlog heeft men letterlijk de hele zee afgevist”, schetst de overste. “In de loop der jaren hebben we veel meer middelen gekregen om de zeebodem af te zoeken. Sonar, satellietbeelden en binnenkort zelfs lasermetingen. We leggen hier echt een link tussen oude geschiedenis en moderne technologie.” Spoelstra schat dat er alleen al zo’n 150 tot 175 onderzeeboten uit de Eerste en

Tweede Wereldoorlog op de bodem van de Noordzee rusten. Tel daar nog eens ettelijke honderden andersoortige schepen bij op uit deze periodes. En vergeet ook niet de schepen die voor en na de oorlogen op zee zijn vergaan. De Noordzee is een waterige dodenakker. En daar ergens ligt ook de O 13. Het vinden van de Nederlandse onderzeeboot is dus allerm minst een uitgemaakte zaak, benadrukt Spoelstra. “Ons zoekgebied is het totale operatiegebied van de O 13, zo’n 100 kilometer bij 360 kilometer groot.”

ONDERWATEROBSTAKELS

Door de hulp van particulieren en het bedrijfsleven in te roepen, hoopt het zoekteam nu de O 13 daadwerkelijk te traceren. Behalve de eigen hydrografische gegevens hebben ze nu ook de zeekaarten van de offshore-industrie en de visserij. “Dit soort commerciële gegevens kan voor ons van grote waarde zijn”, vertelt Spoelstra. “Vissers markeren alle onderwaterobstakels. Ze lopen namelijk het risico hun netten te verspelen op zoiets als een grote kei, een container of een periscoop van een onderzeeboot. Voor ons zijn dat welkome aanknopingspunten. Want ondanks de moderne zoektechnieken blijft het een enorm puzzelwerk.” Door zoveel mogelijk van dit soort gegevens aan elkaar te knopen, denken Spoelstra en de zijnen dat ze nu de precieze sector hebben gevonden waar de O 13 moet liggen. In dit gebied van 25 bij 25 kilometer lag vroeger een Duits mijnenveld. Spoelstra: “Met een onderzoeksschip van de Helderse firma Tranship gaan we daar in september in vijf tot tien dagen zoveel mogelijk obstakels langs. Die brengen we in kaart met hydrografische opnameapparatuur en onze eigen onderwaterrobot Remus. Zo hopen we op de O 13 te stuiten.” Of een van vier andere vermiste onderzeeboten. Want ook de Duitse U-36, de Britse HMS Thames, HMS Salmon en de Poolse ORP Orzel zijn hier in 1940 verloren gegaan. Still on patrol,

in onderzeebootjargon. En zolang de patrouille van deze onderzeebootbemanningen voortduurt, zullen de hedendaagse collega’s blijven zoeken, verzekert Spoelstra. “Deze verloren onderzeebootbemanningen verdienen een bekende laatste rustplaats. Ze zullen gevonden worden, dat is gewoon een kwestie van tijd.”

tekst **INGMAR KOOMAN**
foto’s **ARCHIEF NIMH**

Ligging en lot onbekend

Niet alleen de ligging, maar ook het lot van de O 13 is nog altijd duister. Een technisch mankement acht Spoelstra onwaarschijnlijk. “Kort voor de patrouille is de O 13 getest en in orde bevonden. De onderzeeboot bestond bovendien voor driekwart uit oudgedienden. Het was een ervaren club, met een goed inzetbare boot.”

Een andere lezing spreekt van een aanvaring met de Poolse onderzeeboot ORP Wilk. Gezien de schaderapporten toch erg onwaarschijnlijk. Een onderzeeboot? Nee, eerder een boei. Ten prooi gevallen aan de U-99 die tussen Kiel en Wilhelmshafen patrouilleerde wellicht? De krijgsrapportages maken geen melding van een treffen op zee.

Een mijnenveld dan? Dergelijke ‘gordijnen des doods’ waren enkele honderden meters breed en tot wel vijftien mijl lang, goed voor zo’n duizend contactmijnen. “Eind mei 1940 hebben de Duitsers in O 13’s patrouillegebied twee nieuwe mijnenvelden aangelegd”, weet Spoelstra. “Mogelijk stonden deze nog niet op de kaart en is dat de O 13 noodlottig geworden.”

Links De O 13 met de O 12 en O 16. De Duitsers namen de O 12 in dienst. De O 16 was actief in de Oost en liep in 1941 op een zeemijn in de Zuid-Chinese Zee. 41 opvarenden kwamen om, alleen korporaal Cor de Wolf overleefde. Rechtsboven Hr.Ms. O 13 in de haven in het Nieuwe Diep. Rechtsonder Het Comité Nabestaanden Onderzeeboten 1940-1945 zet samen met de marine alles op alles om de laatste rustplaats van de O 13 te vinden.

ScanEagle speurt naar piraten

GOLF VAN ADEN Nederland heeft een nieuw middel ingezet in de strijd tegen piraterij, de ScanEagle. Sinds deze maand cirkelt de ruim drie meter grote Unmanned Aerial Vehicle (UAV) geruisloos boven de Golf van Aden op zoek naar piraten.

Met behulp van de 'Skyhook' landt de ScanEagle.

Het is nog donker als militairen van het Joint Intelligence Surveillance Target Acquisition and Reconnaissance Commando (JISTARC) uit 't Harde op het helidek van Hr. Ms. Rotterdam de lancering voorbereiden. Na anderhalf uur testen, wordt het vliegtuig stipt om 5.30 uur afgeschoten. Binnen tien seconden is de UAV uit het zicht verdwenen. Opperwachtmeester Cees Wittenberg bemant het UAV ground control station, en tuurt naar twee schermen. Het ene scherm toont de route van het vliegtuig, het andere live beelden van de blauwe zee van de Golf van Aden. "Aangezien er geen referentiepunten zijn, zoals kerken en bergen is het anders vliegen dan op het land, maar we kunnen hier prima uit de voeten," zegt de vliegoperateur. Over de headset hoort hij van de brug dat een schip op de radar niet reageert op een oproep. Of de ScanEagle even kan kijken? Met de muis schuift hij over het scherm en klikt. Onmiddellijk draait het vliegtuig de andere kant op en gaat de opper op zoek naar het schip.

PIRATEN OPSPOREN

De negentien landmachtmilitairen van JISTARC varen voor het eerst als eenheid

mee op Hr. Ms. Rotterdam in het kader van de NAVO-antipiraterijmissie Ocean Shield. Naast vliegoperateurs, zijn (beeld)analisten en informatiemanageren aan boord van het amfibische transportschip. Hun commandopost (CP) bevindt zich diep in het ruim. Tussen de computers, kaarten en honderden netwerkkabels zit majoor Chris Sievers, commandant van het team. "Onze taak is om de commandant van de missie, commandeur Ben Bekkering en zijn staf van Standing NATO Maritime Group 1 (SNMG1), met informatie en inlichtingen te ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van zijn opdracht. We voeren voornamelijk gebiedsverkenningen uit om onbekende schepen te detecteren en mogelijke piratenactiviteiten te herkennen." Door de ingebouwde GPS vliegt de UAV automatisch terug naar het dek, waar het zichzelf vasthaakt aan een kabel. De nieuwe aanwinst van defensie houdt zich goed boven zee. Wittenberg: "De eerste operaties zijn goed en veilig verlopen. Ook onder warme weersomstandigheden van 45 graden Celsius heeft het systeem het prima gehouden."

teksten **TLNT JOCHEM VAN WIJK**
foto's **SGT EVA KLIJN (AVDD)**

Antipiraterijmissie Ocean Shield: Bij de marine heb je nooit één functie

Matroos, bakker én cipier

GOLF VAN ADEN Voor de antipiraterijmissie Ocean Shield werden de taken van de ruim 150 vaste bemanningsleden van Hr. Ms. Rotterdam uitgebreid. Bij de marine is het gebruikelijk om verschillende neventaken te hebben. "Zo sta je het ene moment brood te bakken en het andere moment achter de .50."

Tussen de geurende versgebakken broden trekt matroos 'bakker' Brigitte Van Slooten een kaartje tevoorschijn. "Dit is de 'rollenkaart' van Hr. Ms. Rotterdam. Hierop staat precies welke functie ik moet vervullen bij een bepaalde calamiteit. Dit kan bijvoorbeeld bij de Medische Actie Dienst zijn, een soort bedrijfshulpverlening op een schip. Maar wordt er 'alertstate yellow' of 'red' omgeroepen, dan pak ik mijn scherfvest en helm en ren ik naar de .50 aan bakboord zijde." Daar staat de matroos in haar wapperende koksbroek

in de hitte (ruim 42 graden) en tuurt ze samen met 'de lader' naar de horizon. "Toen voor de eerste keer een boarding team van de mariniers aan onze kant een dhow (lokale kustvaarder) onderzocht, was dat best spannend."

"De missie gaat nu echt leven"

NEVENFUNCTIE

Bij de marine is het gebruikelijk om varend verschillende neventaken te

hebben, bijvoorbeeld als brandbestrijder, zwemmer of bij de Medische Actie Dienst (MAD). Voor de missie Ocean Shield moesten er voor de vaste bemanning daarnaast extra taken toebedeeld worden en cursussen gevolgd. Luitenant-ter-zee Marc Gitter heeft als neventaak 'rollen-officier' en deelt alle extra taken in. "Een aardige puzzel. Want als we mensen voor het bewaken van verdachte piraten gebruiken, kunnen we ze niet tegelijkertijd een brand laten blussen," legt hij uit. Eén van die bewakers is matroos

Lennart van der Kolk van de nautische dienst. Normaal gesproken houdt hij zich bezig met werk aan de trossen, het varen van de RHIB's en het gidsen van voertuigen. Zojuist heeft hij vier uur wacht gelopen bij de vermoedelijke piraten. "We geven ze eten, brengen ze naar de wc en begeleiden ze bij het douchen." Speciaal voor de missie heeft de matroos bij de marechaussee een cursus gevolgd. "Tot nu toe gaat het goed, want de piraten houden zich rustig. Maar je weet nooit, we blijven ze goed in de gaten houden." Lennart van der Kolk zit ook bij het Maritime Intermediate Search Team. Dit team is verantwoordelijk voor het vinden van bewijsmateriaal op verdachte of bevrijde schepen. Nadat mariniers op 13 augustus zes verdachte piraten overmeesterden (zie Defensiekrant nr. 27) aan boord van de vrachtdhow, de Burhan Noos, kwam de matroos met zijn team in actie. "Het is wat minder rooskleurig dan CSI op de televisie, maar wel net zo spannend. We moesten in het donker het schip doorzoeken. Dat wil je goed doen, omdat je weet dat met bewijsmateriaal

deze mensen vervolgd kunnen worden." Verantwoordelijk voor de juridische gang van zaken is Ondergeschikt Hoofd Logistieke Dienst (OGHLD) LTZ zOC Annelies Wesstra. Gewoonlijk houdt de OGHLD zich onder meer bezig met het bestellen en inslaan van voeding in de havens. Door het oppakken van de zes verdachten heeft ze dagelijks contact met het Openbaar Ministerie (OM) in Nederland. Met een afgeronde rechtenstudie op zak was het niet meer dan logisch dat ze een extra taak als Legal Adviser (LEGAD) kreeg. Als juriste adviseert ze de commandant van het schip bij het plannen, uitvoeren en afwikkelen van missies. "Bij de logistiek ben ik altijd in een ondersteunende rol bezig, als LEGAD sta ik op de brug waar de actie is. Dat is een goede afwisseling. Hierdoor wordt de missie echt tastbaar." Matroos 'bakker' Van Slooten gaat weer aan de slag. Er moet nog een taart voor een jarige en koekjes voor 350 opvarenden worden gebakken. "Ik ben verknocht aan de bakkerij. Maar achter de .50 staan is ook mooi. Ik hou wel van een beetje actie."

Links Bij dreiging staat matroos 'bakker' Brigitte van Slooten achter de .50 op Hr. Ms. Rotterdam. **Midden** Ondergeschikt Hoofd Logistieke Dienst (OGHLD) Annelies Wesstra: 'Bij de logistiek ben ik altijd in een ondersteunende rol bezig, als LEGAD sta ik op de brug waar de actie is.' **Rechts** Matroos Lennart van der Kolk kreeg een extra opleiding bij de marechaussee. Naast de standaard koppelriem van de nautische dienst draagt matroos Lennart van der Kolk nu handboeien en wapenstok.

FUNCTIONERINGSGESPREKKEN? DOEN!

In september staat het functioneringsgesprek centraal

Samen naar een betere samenwerking

DEN HAAG Tweerichtingsverkeer, bedoeld om samen tot een betere samenwerking te komen. Dat is de insteek van het functioneringsgesprek, waarmee het een nuttig instrument is voor zowel werknemer als werkgever. De maand september zal bij Defensie in het teken staan van het functioneringsgesprek, met de bedoeling zoveel mogelijk gesprekken te voeren en verwerken.

Functioneringsgesprekken bieden kansen. Voor leidinggevend een kans om medewerkers optimaal te laten functioneren. Voor medewerkers biedt zo'n gesprek een mogelijkheid zich te blijven verbeteren en talenten door te ontwikkelen. Een functioneringsgesprek is altijd tweerichtingsverkeer en stelt het functioneren van beide partijen centraal. Niet om elkaar te be- of veroordelen, maar om samen tot een betere samenwerking te komen. Het functioneringsgesprek biedt ruimte om terug te kijken en afspraken te maken voor de toekomst over bijvoorbeeld werkzaamheden, begeleiding en opleidingen. Defensie doet daarom een dringend beroep op zowel leidinggevend als werknemers om in de maand september een functioneringsgesprek te houden.

WAT WEL EN WAT NIET

Bij het functioneringsgesprek vervult iedere partij, leidinggevende en werknemer, een eigen rol in het tweegesprek. Voor beiden gelden dan ook specifieke

do's en dont's, wat doe je wel en wat beter niet. Die tips zetten we hieronder nog even op een rijtje.

LEIDINGGEVENDEN:

- Registreer gedurende het hele jaar het functioneren en de resultaten van je medewerker. Dit voorkomt dat het gesprek alleen gaat over recente gebeurtenissen, die daardoor het gesprek onevenredig veel beïnvloeden.
- Niet iedere medewerker praat makkelijk over zijn of haar functioneren. Goed luisteren, samenvatten en doorvragen zijn daarom erg belangrijk. Op die manier achterhaal je de kern van wat je gesprekspartner precies bedoelt.
- Sta open voor 'feedback' en gebruik die om jezelf als leidinggevende te verbeteren. De stijl van leidinggeven is mede bepalend voor het functioneren van de medewerker.
- Bespreek niet alleen de negatieve, maar ook de positieve aspecten van het functioneren en de werkomstandigheden. Dit werkt voor beide

stimulerend.

- Maak afspraken SMART-'proof', oftewel: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden. Op deze manier zijn ze na afloop goed te beoordelen.

MEDEWERKERS:

- Breng zelf ook gespreksonderwerpen in, zoals knelpunten, positieve elementen, geboekte resultaten, de samenwerking binnen het team, je ontwikkelingspunten en je ambities.
- Zorg dat je voorbeelden hebt bij het noemen van je goede eigenschappen en resultaten en bij de zaken die voor verbetering vatbaar zijn.
- Vraag actief naar voorbeelden als je manager verbeterpunten met

betrekking tot jouw functioneren noemt. Ben je het niet eens, leg dan uit waarom en probeer er samen dieper op in te gaan.

- Heb je aan het einde van het gesprek een slecht gevoel? Bespreek dit dan en probeer het gesprek op een positieve manier te beëindigen door bijvoorbeeld samen een concreet ontwikkelingsplan op te stellen.
- Heb je behoefte om vaker bij je functioneren of werkprocessen stil te staan, geef dat dan aan bij je manager.

In de volgende Defensiekranten meer aandacht voor het functioneringsgesprek.

tekst **LEO DE ROOIJ**
foto **ARCHIEF AVDD**

Onderscheiding voor bijdrage Afghanistanmissie

DEN HAAG De Afghaanse honorair-consul Ehsan Turabaz is afgelopen week benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. De koninklijke onderscheiding is hem toegekend voor zijn enorme inzet bij het verbeteren van de verstandhouding en het versterken van de handelsbetrekkingen tussen Nederland en met name Afghanistan.

Hij deed dit onder meer tijdens de Nederlandse missie in de provincie Uruzgan. "Waar gewerkt wordt, wordt niet gevochten", is dan ook het devies van Turabaz. Zijn specialiteit, het koppelen van de juiste mensen, was daarbij cruciaal in een maatschappij gebaseerd op (stammen)connecties. Op uitnodiging van de rasdiplomaat reisden in 2007 onder anderen Dick Berlijn, destijds Commandant der Strijdkrachten, voorzitter Bernard Wientjes van werkgeversorganisatie VNO/NCW naar Afghanistan. Het leidde tot oprichting van de Werkgroep Economische Wederopbouw Afghanistan, die Nederlandse ontwikkelingsprojecten coördineerde en subsidieerde. Turabaz: "Alles wat wij bereiken hebben, hebben we te danken aan Defensie, Buitenlandse Zaken en het gehanteerde 3D-beleid (defense, development, diplomacy)."

Duitse complimenten voor inzet in Kunduz

KUNDUZ Nederland slaagt er uitstekend in om militairen en diplomaten te laten samenwerken voor verbetering van de Afghaanse rechtsstaat. Dat zei de Duitse PRT-commandant kolonel Mittelberg tijdens het gezamenlijke bezoek van staatssecretaris Ben Knapen van Buitenlandse Zaken en de Duitse minister voor Ontwikkelingssamenwerking Dirk Niebel aan Kunduz.

De bewindslieden namen poolshoogte van het gezamenlijke rechtsstaatprogramma. "Wat je ziet is dat de situatie, weliswaar met twee stappen voorwaarts en een achterwaarts, langzaam verbetert", concludeerde Knapen. Knapen bezocht de vrouwenvleugel van de gevangenis in Kunduz waar hij sprak met vrouwen die soms jaren in de gevangenis zitten voor 'morele

misdaden', veelal zonder veroordeling. Een van hen zat al zes jaar zonder concrete veroordeling vast omdat zij bij haar man was weggelopen. Zij zou deze week nog worden vrijgelaten. Nederland investeert doelgericht in het verbeteren van positie van deze vrouwen, onder meer door vrouwelijke advocaten op te leiden die hen juridische bijstand verlenen. "De

vrouwen gaven aan blij te zijn dat zij juridisch advies van andere vrouwen krijgen" aldus Knapen. Dankzij Nederlandse inzet komt er een ruimte waar vrouwelijke gevangenen met hun advocaat kunnen overleggen. Bovendien komen er ruimtes waar de kinderen van gevangenen worden opgevangen en vrouwelijke bewakers taalcursussen krijgen.

DEKAATJES

heten de gratis advertenties in de Defensiekrant. De tekst mag niet langer zijn dan veertig woorden en kan alleen schriftelijk of per e-mail worden ingediend. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud, noch voor de gevolgen van de plaatsing. Graag 'Dekaatie' vermelden. Dekaatjes kunnen worden ingestuurd naar defensiekrant@mindef.nl, o.v.v naam, adres, woonplaats eventueel telefoonnummer, onderdeel en registratienummer. Let op: de Defensiekrant wordt iedere week ook op internet gepubliceerd.

Woningen

TE KOOP: Bemmelen, Klappenburgstraat 3N, 3-kmr appartement met tuin (ca. 20 m²) en parkeerplaats. Gelegen aan rustige straat in centrum. Bjr 2006. 2 slpkms, badkmr, apart toilet. Op enkele min van A15-A50. Vr.pr. € 166.000,- k.k. Zie www.arenseleeuw.nl of www.funda.nl

TE KOOP: Ossendrecht, Molenstraat 12 a, 2/1kapwoning met garage, carport, 3 slpkms, badkmr met ligbad, aparte douche. Totale opp. 630 m². Tuinca. 25 x 11 m. Ligging t.o school, nabij winkels Vr.pr.: € 249.000,- k.k. Makelaar 0164- 673107 of zie www.huislijn.nl

Recreatie

TE KOOP: mooie caravan. Caravelair Antares Luxe 425. Bjr 2007. Heeft 4 slppltn, 2 met lattenbodem. Zithoek achterin. Keuken met gasstel, koelkast. Badkmr met vast toilet. Kledingkast en veel bergruimte. 3 service-luiken. Incl. voortent met alu tentstokken. Prijs € 7.000,-. Info: b.vd.stelt@mindef.nl

TE KOOP: Op camping De Nes in Bergambacht, voll. inger. starcaravan, 4-6 persoons. Incl. blokhut en separate overkapping op staanplaats. Heeft 1 aparte slaapkamer v.v. 2-pers. bed. Foto's kunnen op verzoek toegezonden worden. Vr.pr.: € 10.000,-. Incl. 06-43545615.

Diversen

HET COLLEGE van Regenten zoekt per 1 juli een beheerdersechtpaar voor het Hofje van Wouw te Den Haag. Ideaal voor vroeg-pensioneerden. Flexibel, sociaal, handig, communicatief en zakelijk. Vrije 5-kmrwoning in 17e eeuws monumentenpand in tuin hofje. Stuur sollicitatie v.v. uitgeb. motivatie met recente foto van beiden en cv naar: Stichting Hof Van Wouw, mw. drs. J.C.M. Kamerlingh Onnes, p/a Beeklaan 421, 2562 BB Den Haag. Tel.:070-3644877/06-23547370, e-mail: info@hofvanwouw.nl

GEVRAAGD: CARPOOLER op het traject Krimpenerwaard, Capelle a/d IJssel, Nieuwerkerk aan den IJssel, Den Haag Frederikkazerne. Info: J.Bax, 070-3164234 of j.bax@mindef.nl

TE KOOP: Peugeot 306 XS 1.4 keurig onderh. In perfecte staat. Bjr 1998. Km st. 113.600 (NAP gecontr.). Kleur: rood metallic. APK tot maart 2013. Benzine, handgesch. 5 bak. Vr. pr.: € 1.650,-. Info: Mdtm *06-530-65551 of 06-10117497.

TE KOOP wegens buitenlandplaatsing: Volvo V40 2.0, metallic grijs met roofrails. Bjr 2001, 181.000 km, dealer onderh., v.v. airco, navigatie- en radio/CD + IPOD en blue tooth tel aansluiting. Vr.pr.: € 4.100,-. Bij interesse 070-3169473 of 06-12527132.

Reunië

ZATERDAG 6 oktober wordt de jaarlijkse reünie van de Vereniging Oud-Leden 1(NL) UN Signal Battalion gehouden in de Generaal Spoorkeizer te Ermelo. Ontvangst vanaf 10.00 uur. Voor nadere bijzonderheden: www.signalbn.nl

Orkaannoodhulp-oefening van start

CURACAO OP Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba is deze week de jaarlijkse orkaannoodhulpoefening van start gegaan. De exercitie brengt de marine en de kustwacht in de hoogste staat van paraatheid.

“Joseph nadert de Bovenwindse Eilanden en zal er naar verwachting als een orkaan van de vierde categorie overheen trekken.” Deze boodschap had middenin het orkaanseizoen een *real life* bericht kunnen zijn. Deze week gold de boodschap als de start van de jaarlijkse orkaannoodhulpoefening. De *battlestaf* van de Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied, bestaande uit de belangrijkste operationele spelers, stafmedewerkers en ondersteunende diensten zijn bijeen in het operatiecentrum op marinebasis Parera te Curaçao. Het is in het scenario 72 uur voordat zogenaamd de orkaan Joseph de Bovenwindse Eilanden passeert. Er is nog geen verzoek om militaire bijstand, maar de eenheden, waaronder het noodhulpdetachement

uit Aruba en het ondersteuningsschip Hr.Ms. Pelikaan, worden al wel in paraatheid gebracht. Zeer realistisch wordt stap voor stap het planningsproces besproken. “Dat is van zeer toegevoegde waarde”, zegt stafofficier amfibische landoperaties majoor der mariniers Roland Melis. “Want ondanks het feit dat Defensie continu paraat staat, is het goed dit proces nog eens nauwkeurig te doorlopen, te meer omdat we ons middenin het orkaanseizoen bevinden.” In het echt is de negende tropische storm Isaac nu in het Caribische gebied actief. Zij stevende als een orkaan eerste categorie op Cuba en Haïti af, nauw gevolgd door een depressie die zeer waarschijnlijk de boeken in zal gaan als tropische storm Joyce.

Nederlandse studente erelid Amerikaans regiment

HOPKINSVILLE (KENTUCKY) De 23-jarige Nederlandse studente Leoni Wenstedt is onlangs op Fort Campbell in de Verenigde Staten benoemd tot ‘Honorable Member Of The Regiment’. De Eindhovense heeft de eervolle benoeming te danken aan het vele werk dat zij al jaren verricht voor het levend houden van de herinnering aan de rol van 101 Airborne Division bij de bevrijding van Zuid-Nederland in 1944.

Wenstedt is onder meer secretaris van de *Screaming Eagles of WWII Foundation*. Deze stichting werd in 2000 opgericht om het werk van haar grootvader Piet Pulles voort te zetten. Die publiceerde in een serie boekwerken onder de titel *Screaming Eagles of WWII*, herinneringen aan de inzet van de eenheid. Overigens is ook Leoni's moeder erelid van diverse onderdelen van de Amerikaanse luchtlingsdivisie.

Leoni is zeer actief in het organiseren van tal van activiteiten voor de oude en jonge veteranen van de roemruchte eenheid. Ze begeleidt bezoeken aan Normandië, organiseert de *Airborne Memorial Walk* in Eerde en zamelt geld in voor gewonde militairen van de eenheid. Leoni doet het vele werk naar eigen zeggen allemaal voor ‘haar’ bevrijders. Donderdag 16 augustus

ontving ze de onderscheiding uit handen van kolonel McGee, commandant van het 1st Brigade Combat Team ‘Bastogne’.

ontving ze de onderscheiding uit handen van kolonel McGee, commandant van het 1st Brigade Combat Team ‘Bastogne’.

Jonge koks trakteren verbindelaars op culinair hoogstandje

GARDEREN Dertig verbindelaars van 101 CIS-bataljon kregen half augustus een bijzonder avondmaal voorgeschoteld door tien piepjonge koks van het kookprogramma Junior Masterchef. De hongerige verbindelaars kregen onder meer een gemarineerde hamburger, een zomerse pastasalade en een peer met chocoladesaus en honing op hun bordje gepresenteerd.

Junior Masterchef is een televisieprogramma waarin kinderen tussen acht en twaalf jaar hun kooktalent tonen in een afvalrace over tien uitzendingen. Voor de vijfde episode - van de 32 jonge koks waren er nog tien over - was de productie op zoek naar een bijzondere opdracht op locatie. Ze kwam terecht bij 101 Communicatie & Informatie Systemen bataljon (101 CISbat), dat twee boogtenten in een bivakplaats optuigde tot complete keukens, twee paar ‘handjes’ leverde voor bij het koken en dertig militaire fijnproevers uitnodigde

voor de avondmaaltijd. “We wilden het graag eens anders doen dan in een keuken in een studio”, legde chef-kok en presentator Ron Blaauw tussen de opnames door uit. “Militairen doen zoveel goeds voor Nederlanders, dat we ook weleens wat terug kunnen doen.”

De dertig militairen van 101 CISbat beslisten mee over het winnende team van deze aflevering. Dat is te zien in de vijfde aflevering van Junior MasterChef, dat vanaf 20 oktober te zien is op SBS 6.

Sergeant-1 Timothy Lucht biedt Team Blauw hulp tijdens de opnames van Junior Masterchef. Ook presentator en chef-kok Ron Blaauw (r) helpt mee.

Gebouw KMar vernoemd naar ontsnapte arts

APELDOORN Op de Koning Willem III kazerne is gebouw 24 afgelopen vrijdag vernoemd naar Graeme Warrack, een Britse arts die tijdens de Tweede Wereldoorlog uit het gebouw wist te ontsnappen aan de Duitsers.

De Duitse bezetter gebruikte de kazerne als ‘Airborne Military Hospital Apeldoorn’. Er verbleven ruim 1750 gewonden. De door de Duitse troepen krijsgeslagen Britse divisiearts kolonel Graeme Warrack verborg zich in een kast in gebouw 24 alvorens hij op 29 oktober 1944 uit de kazerne ontsnapte. Ter herinnering aan deze periode is in de ruimte waar hij zich verborgen hield

een traditiekamer ingericht. Deze ruimte is naar Graeme Warrack vernoemd. Vrijdag hebben nabestaanden van Warrack het gebouw en de kamer officieel onthuld en geopend. De familieleden, onder wie Warracks zoon Bill, kwamen hiervoor speciaal over uit Schotland.

Foto KPL ROB VAN EERDEN, AVDD

Schaakoproep

De jaarlijkse schaakmatch tussen het Defensieteam en een ploeg van (oud) leden van de Eerste en Tweede Kamer komt er weer aan. Dit keer is de wedstrijd op 19 november op de Prinses Julianakazerne in Den Haag. Begin 19.30 uur, prijsuitreiking omstreeks 22.30 uur. Het evenement wordt voor de achtste keer gehouden. Vorig jaar won Defensie de wisseltrofee. Wie wil meedoen, meldt zich bij Ard Dekker, ae.dekker@mindef.nl, tel. 070-3396445 of 06-23928006.